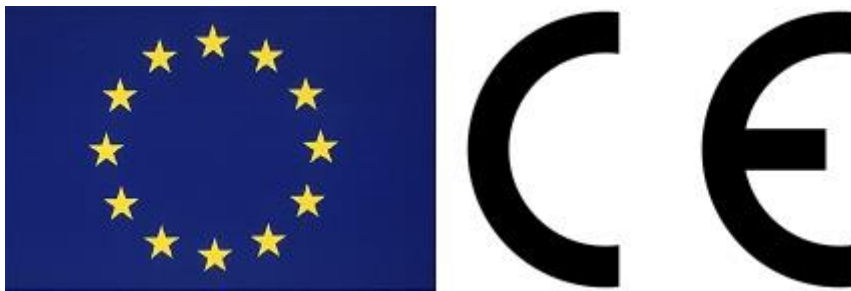

BROCHURE CE-MARKERING VERORDENING 305/2011/EU CPR

Auteur(s): M.M. Heering LL.B (Stichting STABU)
S.A. Brands LL.B (Stichting STABU)

Stichting STABU
Postbus 36
6710 BA EDE
Telefoonweg 32
6712 GC EDE

Tel. 0318 – 63 30 26
E-mail: postmaster@stabu.nl
Website: www.stabu.org

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
AANDUIDINGEN/BEGRIPSBEPALINGEN	4
1. DE BASIS VAN DE CE-MARKERING	7
1.1 DE CPD EN ZIJN OPVOLGER DE CPR	7
1.2 INHOUD VAN DE CPR	8
1.3 RELATIE CPR – NATIONALE REGELGEVING	11
1.3.1 PRIVATE KEURMERKEN	12
1.4 VERPLICHTINGEN UIT DE CPR	13
1.5 INVOERING VAN DE CPR IN EUROPA	14
1.6 MICRO-ENTERPRISES	14
2. BETEKENIS VAN DE CE-MARKERING	16
2.1 WAT HOUDT CE-MARKERING IN?	16
2.2 TOTSTANDKOMING CE-MARKERING	16
2.3 WAT ZIJN DE VERPLICHTINGEN VAN MARKTDEELNEMERS ONDER DE CPR?	18
2.4 BEGINSELEN CE-MARKERING	19
2.5 CONTROLE EN SANCTIEBELEID (ILT)	20
3. VERSCHIL TUSSEN CE-MARKERING EN PRIVATE CERTIFICERING	21
3.1 CERTIFICERING VAN BOUWPRODUCTEN	21
3.2 AANWEZIGE CERTIFICERING IN DE BOUW	22
3.3 CERTIFICERING IN RELATIE TOT DE NEDERLANDSE REGELGEVING	22
4. BETEKENIS VAN CE-MARKERING VOOR DE BOUWPARTNERS	24
4.1 FABRIKANTEN, GEMACHTIGDE, IMPORTEURS EN DISTRIBUTEURS	24
4.2 VERPLICHTINGEN VAN DE MARKTDEELNEMERS	24
4.2.1 AANBRENGEN CE-MARKERING, DoP/DOCUMENTATIE	24
4.2.2 INSTRUCTIES/INFORMATIE VEILIGHEID EN NON-CONFORMITEIT	25
4.2.3 CONTROLE IMPORTEUR	26
4.2.4 GEMACHTIGDE	27
4.3 ADVISEURS	27
4.4 AANNEMERS	28
4.5 CONTROLE EN SANCTIEBELEID (ILT)	28
4.6 OPDRACHTGEVERS	29
5. AANSPRAKELIJKHEID	31
6. OVERIGE BOUWGERELATEERDE RICHTLIJNEN/VERORDENINGEN	32
7. DE ROL VAN STABU	34
DISCLAIMER	35

INLEIDING

De brochure CE-markering vloeit voort uit de behoefte om partijen in de bouwsector te informeren waar de CE-markering op bouwproducten inhoudelijk voor staat. Een woord van dank is op zijn plaats voor de heer dr. ir. C.C.A.M. van den Thillart (Ministerie van BZK) voor het kritisch doorlezen en becommentariëren van deze brochure.

In het kader van de Europese Verordening bouwproducten, de opvolger van de Richtlijn bouwproducten, moeten vanaf juli 2013 alle producten in de bouw, die onder een Europees geharmoniseerde productnorm vallen voorzien zijn van een CE-markering. Dit geldt voor alle landen binnen de Europese Economische Ruimte (EER). Indien deze bouwproducten niet voorzien worden van CE-markering mogen deze niet meer worden verhandeld of toegepast in de EER. De CE-markering voor bouwproducten heeft gevolgen voor een groot aantal betrokkenen in de bouwsector. De partijen die te maken zullen krijgen met CE-markering zijn fabrikanten, importeurs, distributeurs, leveranciers, adviseurs, aannemers, ambtenaren en diverse andere personen die werkzaam zijn in de bouwsector. Voor de bestekschrijver is het van belang om te weten wat de CE-markering op bouwproducten inhoudt: in hoeverre moet een bestekschrijver bij het opstellen van bestekken hier rekening mee houden.

Op de website van de Rijksoverheid, [dossier bouwproducten](#) en primair het [Contactpunt Bouwproducten](#) kunt u meer informatie vinden aangaande CE-markering (bijv. de relatie met het Bouwbesluit, aansluitmatrices, handhaving, etc.).

In deze brochure worden uitsluitend behandeld de producten welke onder de Europese Verordening bouwproducten (305/2011/EU CPR) vallen. Hoewel in deze verordening enigszins misleidend wordt gesproken over bouwproducten, behandelt de verordening in hoofdlijnen voornamelijk de bouwkundige bouwproducten. Producten die ook in de bouw worden toegepast, zoals drukvaten, elektromagnetische producten, gastoestellen, machines, telecommunicatie producten en liften komen (vooralsnog) niet voor in de verordening.

STABU anticipeert op de Europese Verordening bouwproducten door de productspecificaties conform de verordening op te stellen op basis van één uniform opgebouwde Europese modelspecificatie voor dat specifieke product. Voor meer informatie zie [hoofdstuk 7 "De rol van STABU"](#).

AANDUIDINGEN/BEGRIPSBEPALINGEN

De begrippen worden weergegeven in de Nederlandse taal, maar de afkortingen worden weergegeven in het Engels, bijvoorbeeld Europese technische beoordeling (ETA).

Annex ZA	-	De annex in een geharmoniseerde productnorm, waarin alle voor de CE-markering van belang zijnde essentiële kenmerken zijn weergegeven
AVCP	-	Assessment and Verification of the Constancy of Performance
Bouwproduct	-	Elk product of kit dat wordt vervaardigd en in de handel wordt gebracht om blijvend te worden verwerkt in bouwwerken of delen ervan en waarvan de prestaties gevolgen hebben voor de prestaties van het bouwwerk met betrekking tot de fundamentele eisen voor bouwwerken
BRL	-	Beoordelingsrichtlijn
CEN	-	European Committee for Standardization
CPD 89/106/EEG	-	Construction Products Directive / Richtlijn bouwproducten
CPR 305/2011/EU	-	Construction Products Regulation / Europese Verordening bouwproducten
CUAP	-	Common Understanding of Assessment Procedure
Distributeur	-	Een natuurlijke of rechtspersoon in de toeleveringsketen, anders dan de fabrikant of de importeur, die een bouwproduct op de markt aanbiedt
DoP	-	Declaration of Performance / Prestatieverklaring
EAD / EBD	-	European Assessment Document / Europees Beoordelingsdocument
EER	-	Europese Economische Ruimte
EN	-	European Norm / Europese Norm
EOTA	-	European Organisation for Technical Approvals / Europese Organisatie voor technische goedkeuringen
Essentiële kenmerken	-	Kenmerken die worden vastgelegd in de geharmoniseerde technische specificaties met betrekking tot de 7 fundamentele eisen voor bouwwerken
ETA / ETB	-	European Technical Assessment / Europese technische beoordeling
ETAG / ETG	-	European Technical Approval Guideline / Europese technische goedkeuring

Europees beoordelingsdocument	-	Een document dat door de organisatie van TBI's is vastgesteld met het oog op afgifte van Europese technische beoordelingen (EAD / EBD)
Europese technische beoordeling	-	De gedocumenteerde beoordeling van de prestaties van een bouwproduct, met betrekking tot de essentiële kenmerken daarvan, overeenkomstig het desbetreffende Europese beoordelingsdocument (ETA / ETB)
Fabrikant	-	Een natuurlijke of rechtspersoon die een bouwproduct vervaardigt of laat ontwerpen of vervaardigen en dat product onder zijn naam of merknaam verhandelt
FPS, STABU	-	Fabrikantgebonden Product Specificaties
Geharmoniseerde norm	-	Een norm die door een van de in bijlage I bij Richtlijn 98/34/EG genoemde Europese normalisatie-instellingen is vastgesteld op grond van een verzoek dat door de Commissie overeenkomstig artikel 6 van die richtlijn is ingediend (h'EN)
Geharmoniseerde technische specificaties	-	Geharmoniseerde normen en Europese beoordelingsdocumenten
h'EN	-	Geharmoniseerde Europese productnorm
Gemachtigde	-	Een in de Unie gevestigde natuurlijke of rechtspersoon die schriftelijk door een fabrikant is gemachtigd om namens hem op te treden met betrekking tot bepaalde taken
IKB	-	Intern Kwaliteitsbewakingsstelsel
ILT	-	Inspectie Leefomgeving en Transport van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M)
Importeur	-	Een in de Europese Unie gevestigd natuurlijk persoon of rechtspersoon die een bouwproduct uit een derde land op de uniale markt in de handel brengt
KEMA, DNV	-	Keuring van Elektrotechnische Materialen te Arnhem
KIWA	-	Keurings Instituut voor Waterleiding Artikelen
KOMO	-	Keuring en Onderzoek van Materialen voor Openbare werken
KV	-	Kwaliteitsverklaring
Marktdeelnemer	-	De fabrikant, de importeur, de distributeur of de gemachtigde
MSDS	-	Material Safety Datasheet
NPD	-	No Performance Determined / geen prestatie bepaald

NEN-EN	-	Nationale norm waarin de Europese norm is getransponeerd.
NNi - NEN	-	Nederlands Normalisatie-instituut
NoBo's	-	Notified Bodies
Notified Bodies	-	Door de landen binnen de EER aangemelde instellingen voor het keuren van bouwproducten ten behoeve van de CE-markering
Prestaties van een bouwproduct	-	De prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken, uitgedrukt in niveau of klasse of op beschrijvende wijze
Prestatieverklaring	-	Declaration of performance (DoP)
Rc waarde	-	R = resistance (weerstand, verzet) c = constructie, combinatie Met de Rc waarde wordt de totale warmteweerstand weergegeven van een constructie (spouwmuur, combinatievloer, dubbelglas e.d.)
RvA	-	Raad voor Accreditatie
SBK	-	Stichting Bouwkwaliteit
TAB's (TBI's)	-	Technical Assessment Bodies / Technische Beoordelingsinstanties

CE-MARKERING (CONFORMITEITSTEKEN/PRODUCTLABEL)

1. DE BASIS VAN DE CE-MARKERING

1.1 DE CPD EN ZIJN OPVOLGER DE CPR

In de Europese Gemeenschap zijn veel richtlijnen van kracht om (technische) belemmeringen in het vrijhandelsverkeer van producten en diensten tussen de landen binnen de EER op te heffen.

Op 21 december 1988 is zo'n richtlijn van kracht geworden voor bouwproducten, de [Construction Products Directive \(CPD 89/106/EEC\)](#), in Nederland genoemd de [Richtlijn bouwproducten](#). Het gaat daarbij om prestaties van bouwproducten in het handelsverkeer. De verwerking/installatie van bouwproducten op de bouwplaats valt niet onder de CPD.

De Richtlijn bouwproducten is er op gericht om de nationale voorschriften en eisen aan bouwproducten te harmoniseren. Deze bouwvoorschriften en eisen zijn of waren aanwezig in uiteenlopende technische goedkeuringen, specificaties en voorschriften die verschillen per land binnen de EER. Juist daardoor worden handelsbelemmeringen in het bouwproductenverkeer door dubbele keuringen of het weigeren van toegang tot markten tussen de landen binnen de EER opgeworpen.

Voor het vaststellen van relevante prestaties op productniveau zijn de eisen die landen binnen de EER stellen aan bouwwerken als uitgangspunt genomen. Inmiddels zijn een zevental fundamentele eisen (zie [hoofdstuk 1.2 "Inhoud van de CPR"](#)) vastgesteld. Uitgaande van deze zeven fundamentele eisen voor bouwwerken zijn of worden geharmoniseerde testmethoden voor bouwproducten vastgesteld. De landen binnen de EER moeten ervoor zorgen dat hun nationale bouwregelgeving zodanig wordt aangepast dat bij het handelsverkeer en de toepassing van bouwproducten op hun grondgebied geen belemmeringen optreden.

Vanwege kritiek op het functioneren van de CPD (Richtlijn bouwproducten) heeft de Europese Commissie in samenwerking met de landen binnen de EER gewerkt aan verbeterde Europese regelgeving, welke zijn beslag heeft gekregen in de nieuwe [Europese Verordening bouwproducten \(305/2011/EU\)](#), ook wel [CPR \(Construction Products Regulation\)](#) genoemd. De CPR is vanaf juli 2013 volledig van kracht ([raadpleeg hier de Nederlandse versie van de CPR: Europese Verordening bouwproducten](#)).

De CPR heeft rechtstreekse werking en is niet - zoals de CPD - afhankelijk van uiteenlopende interpretaties van lidstaten. Daarbij staat de prestatieverklaring (DoP, Declaration of Performance) centraal. Van groot belang voor het functioneren van de

interne markt is voorts dat de relatie tussen de CE-markering en private keurmerken (zie hoofdstuk [1.3.1 "Private keurmerken"](#) en [3.2 "Aanwezige certificering in de bouw"](#)) duidelijk is verwoord: de Europees geharmoniseerde testmethoden zijn het unieke domein van de CE-markering. Andere merken (private keurmerken, zoals KOMO en KIWA) dan de CE-markering mogen zich hier niet over uitspreken. Andere merken mogen zich alleen uitspreken over zaken/eisen waarvoor CE-markering niets regelt.

1.2 INHOUD VAN DE CPR

In de CPR zijn zeven fundamentele eisen voor bouwwerken vastgelegd. Deze fundamentele eisen vormen de basis voor het opstellen van normalisatiemandaten en geharmoniseerde technische specificaties. In de CPR worden de geharmoniseerde producteigenschappen die zijn afgeleid van bovengenoemde fundamentele eisen voor bouwwerken de "essentiële kenmerken" genoemd. Voor 35 productgroepen worden geharmoniseerde Europese normen opgesteld die op hun beurt de essentiële kenmerken van het bouwproduct en hun beoordeling bevatten. Dit geldt tevens voor Europese beoordelingsdocumenten (EAD's).

De geharmoniseerde Europese normen (h'EN's) vormen de grondslag voor verplichte CE-markering. Er zijn inmiddels ca. 608 productnormen en ca. 2000 bijbehorende testnormen beschikbaar voor de markt. Zodra een h'EN van kracht wordt, vervangt deze de nationale overeenkomende norm. In Nederland dus de NEN-normen afkomstig van het [NNi](#), die worden getransponeerd naar een NEN-EN status. De h'EN's komen tot stand in [CEN \(European Committee for Standardization\)](#) verband, de Europese koepel voor normalisatie, waarvan de landelijke normalisatie-instituten lid zijn.

Een andere Europees geharmoniseerde technische specificatie is het zogeheten Europees beoordelingsdocument. De Europese technische beoordeling is het vrijwillige Europese spoor voor fabrikanten om tot CE-markering te komen op basis van het Europees beoordelingsdocument. Zodra een bouwproduct onder een geharmoniseerde norm valt of indien een fabrikant reeds in het bezit is van een Europese technische beoordeling, is de CE-markering verplicht.

De volgende fundamentele eisen zijn in Bijlage I van de CPR vermeld (hoofdlijnen):

- Mechanische sterkte en stabiliteit;
- Brandveiligheid;
- Hygiëne, gezondheid en milieu;
- Veiligheid en toegankelijkheid bij gebruik;
- Bescherming tegen geluidshinder;
- Energiebesparing en warmtebehoud;

- Duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

Voor de afzonderlijke productgroepen is per fundamentele eis nagegaan welke essentiële kenmerken relevant zijn voor het betreffende bouwproduct. Daarvoor zijn vervolgens door [CEN](#) Europees geharmoniseerde testmethoden vastgesteld dan wel nieuwe ontwikkeld. Met de resultaten van deze geharmoniseerde testen (de door de fabrikant gedeclareerde productprestaties) is het eenduidig mogelijk de kwaliteit van bouwproducten uit verschillende landen onderling met elkaar te vergelijken.

Zoals hierboven aangegeven, zijn de essentiële kenmerken van bouwproducten afgeleid uit de fundamentele eisen aan bouwwerken. De norm geeft de maximale verzameling van te testen essentiële productkenmerken die in de EER kunnen voorkomen. Deze maximale verzameling is te vinden in iedere Annex ZA van een geharmoniseerde norm. In beginsel hoeft een fabrikant slechts die essentiële kenmerken voor de CE-markering te testen, die op grond van de h'EN voor dat bouwproduct zijn vastgesteld.

LET OP: per land kan er eventueel **verschil bestaan in de vereiste prestaties** die worden gesteld aan de essentiële kenmerken van een bouwproduct. Wanneer de fabrikant daar niet aan voldoet, kan de fabrikant met de afkorting NPD (No Performance Determined / geen prestatie bepaald) aangeven dat de fabrikant een bepaalde producteigenschap niet heeft getest. Dit kan wel tot gevolg hebben dat het land waar de fabrikant het bouwproduct in de handel wil brengen, het bouwproduct niet wil toepassen wanneer het bouwproduct niet aan de **vereiste prestatie** voldoet. Duitsland wil bijvoorbeeld dat de brandklasse van een bouwproduct minimaal klasse E heeft, terwijl Nederland daar bijvoorbeeld geen eisen aan stelt. Voor de fabrikant is het van belang om na te gaan in welke landen de fabrikant het bouwproduct in de handel wil brengen en na te gaan welke eisen daar aan de essentiële kenmerken van een bouwproduct worden gesteld.

De CPR eist dat de CE-markering op bouwproducten bij zowel het op de markt brengen van bouwproducten als de verdere distributie daarvan, uniek gekoppeld wordt aan een zogeheten prestatieverklaring (DoP). De DoP wordt digitaal of in papieren vorm bij de CE-markering aan de klant geleverd dan wel door de fabrikant op een website ter beschikking gesteld. In deze DoP legt een fabrikant of importeur naast product- en adresgegevens, de prestaties van het bouwproduct vast en het daarbij behorend beoogd(e) gebruik (gebruiken). Bij de verdere distributie van het bouwproduct dienen distributeurs erop te letten dat het bouwproduct voorzien is van een DoP. Indien distributeurs het bouwproduct onder hun handelsnaam op de markt brengen of de producteigenschappen wijzigen, worden distributeurs zelf als fabrikant beschouwd en dientengevolge aansprakelijk gesteld bij optredende gebreken. Er kunnen geen lege

DoP's worden uitgegeven. Tenminste één prestatie van een essentieel kenmerk met een daarbij behorend beoogd gebruik moet worden gedeclareerd. Indien onder een bepaald door de fabrikant opgegeven beoogd gebruik meerdere testmethoden vallen die evenwel niet door de fabrikant zijn getest, dan dient hij hiervoor "NPD" aan te geven.

De CE-markering op bouwproducten een betekenis die afwijkt van andere CE-gemarkeerde producten zoals bijvoorbeeld op speelgoed, waar het gaat om rechtstreekse productveiligheid.

De veiligheid van CE-gemarkeerde bouwproducten heeft een indirecte betekenis: je kunt er veilige bouwwerken mee maken. Van belang voor de betrouwbaarheid (het vermoeden van conformiteit) van een CE-gemarkeerd bouwproduct is dat een fabrikant de bij de CE-markering opgegeven productprestaties naar waarheid heeft getest. Daar is ook het markttoezicht op gericht. Bij productgebreken is de fabrikant aansprakelijk en de DoP is daarvoor de enige juridische grondslag. Gebruikers van CE-gemarkeerde bouwproducten dienen aan de hand van de DoP en de daarin gedeclareerde productprestaties te beoordelen of zij met deze prestaties uit de voeten kunnen. Deze flexibiliteit lijkt de CE-markering op bouwproducten complex te maken. De werkelijkheid is eenvoudiger dan hierboven geschetst. De toeleverende bouwindustrie is internationaal en zal ernaar streven om alle producteigenschappen uit de Annex ZA van de geharmoniseerde normen te testen. Naast marketing- en logistieke voordelen (hoogste kwaliteit/geen gefragmenteerd aanbod) biedt dat immers een maximale en onbelemmerde toegang tot de EER.

Milieu maakt ook onderdeel uit van de fundamentele eisen. Voor het merendeel van de milieugevaarlijke stoffen zijn echter nog geen testmethoden vastgesteld. Zolang er geen Europese normen voor dit onderwerp bestaan, kunnen de landen binnen de EER hun nationale eisen stellen, zoals in Nederland in het [Besluit Bodemkwaliteit](#). Bouwproducten moeten aan die eisen voldoen. Ook bouwproducten met CE-markering die worden ingevoerd vanuit het buitenland, moeten aan de eisen van het [Besluit Bodemkwaliteit](#) voldoen, voor zover dat besluit voorschriften stelt aan die bouwproducten bij een bepaald beoogd gebruik.

Hierboven is aangegeven dat fabrikanten kunnen kiezen voor het vrijwillige traject van de Europese technische beoordeling om tot CE-markering te komen. Het gaat dan veelal om samengestelde bouwproducten (kitproducten) en specifieke (innovatieve) producten die niet onder een geharmoniseerde productnorm vallen en waarvoor reeds nog geen Europese technische beoordeling is opgesteld. De CPD kent twee vormen: de goedkeuring op basis van een goedkeuringsrichtlijn en de directe goedkeuring of

Common Understanding of Assessment Procedure (CUAP) zonder goedkeuringsrichtlijn. Onder de CPR zijn deze twee trajecten samengevoegd tot één procedure met vastgestelde tijdslimieten. Ook de terminologie is gewijzigd. De CPR spreekt niet meer van een goedkeuring, maar van een beoordeling.

Vanaf juli 2013 wordt er naar aanleiding van een verzoek van een fabrikant om een Europese technische beoordeling op te stellen, eerst een Europees beoordelingsdocument (EAD) vastgesteld. Deze wordt gepubliceerd door de Europese Commissie. Vervolgens kunnen andere fabrikanten op basis van de EAD, Europese technische beoordelingen laten opstellen. De Europese technische beoordelingen worden opgesteld door Technische Beoordelingsinstanties (Technical Assessment Bodies of TAB's). Deze zijn lid van de organisatie van TAB's ([EOTA](#)) die onder meer belast is met de vaststelling van EAD's.

1.3 RELATIE CPR – NATIONALE REGELGEVING

De CPR is een Europese Verordening die zich rechtstreeks richt tot de landen binnen de EER en betrokken marktdeelnemers. De marktdeelnemers in de CPR zijn fabrikanten, door de fabrikant gemachtigde, importeurs en distributeurs. Zij allen hebben bepaalde zorgtaken bij het op de markt brengen en distribueren van bouwproducten. Aan de landen binnen de EER is het markttoezicht op de CE-markering opgedragen. Het markttoezicht op de CE-markering wordt aangescherpt. Marktdeelnemers dienen aan dit toezicht hun volle medewerking te verlenen. Landen binnen de EER hebben nog andere taken zoals de aanwijzing en aanmelding van aangemelde instanties (Notified Bodies) en Technische Beoordelingsinstanties (TAB's). Deze landen dienen ook een Contactpunt Bouwproducten in te richten (zie hiervoor de [website van het Contactpunt Bouwproducten](#)). Het Contactpunt Bouwproducten dient meer duidelijkheid te kunnen verschaffen omtrent de CPR-materie. Op de website zijn een aantal beantwoorde vragen terug te vinden. Wanneer de fabrikant, importeur, distributeur dan wel eindgebruiker een vraag heeft, welke niet is terug te vinden op de website, kan contact worden opgenomen met de helpdesk van het Contactpunt Bouwproducten. Bij het Contactpunt Bouwproducten kan men onder meer terecht voor informatie omtrent de eisen die van toepassing zijn op bepaalde bouwproducten. Ook weten zij welke technische specificaties gebruikt dienen te worden voor de kwaliteitsomschrijving van het bouwproduct. Ook van belang voor de landen binnen de EER is dat zij in hun nationale regelgeving voor bouwproducten met verplichte CE-markering niet naar andere methoden of merken verwijzen. Voor bovenbedoelde bouwproducten is de CE-markering überhaupt het **enige merkteken** dat kan verklaren dat die bouwproducten in overeenstemming zijn met de

geharmoniseerde producteigenschappen. **De essentiële kenmerken en de daarbij behorende testmethoden vallen dus buiten het domein van private keurmerken.**

Een verplichting tot CE-markering of het opstellen van een prestatieverklaring valt na juli 2013 niet meer in het Bouwbesluit te lezen. De CPR spreekt de betrokken marktdeelnemers rechtstreeks aan op hun rechten en plichten, zonder tussenkomst van nationale regelgeving.

Het verschil tussen de CPR en het Bouwbesluit 2012 is dat de CPR Europese regels vaststelt op productniveau en het Bouwbesluit nationale regels vaststelt op het niveau van gebouwen en bouwwerken. Op het bouwwerkniveau blijven dan ook onverkort de nationale eisen van de landen binnen de EER van toepassing, voor zover deze niet strijdig zijn met de CPR. Uit de nationale regelgeving op bouwwerkniveau kunnen de eisen aan de bouwproducten worden afgeleid die in de bouwwerken worden verwerkt. Het volgende voorbeeld maakt dit duidelijk.

Een uitwendige scheidingsconstructie (een gevel) moet een warmteweerstand (R_c waarde) hebben van tenminste $3,5 \text{ m}^2 \text{ k/W}$. Het isolatiemateriaal is het belangrijkste component voor het behalen van de vereiste R_c waarde, maar andere bouwdelen zoals het buitenblad, de spouw, de spouwankers en het binnenblad van de gevel zullen ook een (kleine) bijdrage leveren aan de totale warmteweerstand van de gevel. De warmteweerstand van het toegepaste isolatiemateriaal in de spouw moet nu zodanig zijn dat de in het [Bouwbesluit 2012, afdeling 5.1 Energiezuinigheid, nieuwbouw](#) vereiste R_c waarde van de hele gevel wordt gehaald. De warmteweerstandsprestatie van het CE-gemarkeerde isolatiemateriaal is voornamelijk afhankelijk van de materiaaldikte (d) en de warmtegeleidingscoëfficiënt (λ).

Fabrikanten worden geacht hun markt te kennen en zullen CE-gemarkeerde isolatiematerialen aanbieden met die materiaaldiktes en warmtegeleidingscoëfficiënten, waarmee in de praktijk aan de verlangde eis in het Bouwbesluit voor gevels kan worden voldaan. Het ligt in de rede dat afnemers van CE-gemarkeerde bouwproducten vooraf de zekerheid willen hebben dat de door de fabrikant opgegeven productprestaties hoog genoeg zijn om te kunnen voldoen aan een eis van het Bouwbesluit. Het is aan de markt om dit in te vullen. Daarbij moet wel worden bedacht dat geharmoniseerde prestaties, zoals hierboven bedoeld, niet meer het domein zijn van private keurmerken.

1.3.1 PRIVATE KEURMERKEN

Een privaat keurmerk kan **geen** uitspraken doen over geharmoniseerde Europese testmethoden en/of afwijkende bepalingsmethoden introduceren, dit is vanaf 1 juli 2013

verboden. De lidstaat moet namelijk de verwijzing naar andere merktekens dan de CE-markering in hun nationale maatregelen schrappen, voor zover andere merktekens zich uitspreken over de aangegeven prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken die onder een geharmoniseerde norm vallen (artikel 8, lid 3 van de CPR). De toegevoegde waarde van een privaat keurmerk voor de markt dient dus buiten het domein van de CE-markering te liggen.

Het [Bouwbesluit 2012](#) is grotendeels van toepassing voor de B&U-sector. Voor delen van de GWW-sector, zoals wegen en verkeersinrichtingen, regelt de overheid haar eisen niet via generieke regelgeving, maar via bestekken. Ook voor deze sector geldt dat bouwproducten moeten zijn voorzien van CE-markering alvorens deze in de handel mogen worden gebracht, zodra hiervoor h'EN's zijn vastgesteld.

De producteigenschappen die moeten worden getest c.q. de waardes die moeten worden gehaald, volgen dan uit de bestekspecificaties (prestaties) van de opdrachtgever. Voor zover het gaat om bestekspecificaties voor bouwproducten die onder een geharmoniseerde norm vallen geldt weer dat de CE-markering het enige merkteken is dat kan verklaren dat een bouwproduct in overeenstemming is met de aangegeven prestaties van de geharmoniseerde producteigenschappen. Private keurmerken kunnen geen alternatieve bepalingmethoden aanbieden en landen binnen de EER dienen op grond van artikel 8, lid 3 van de CPR eventuele verwijzingen naar nationale keurmerken te schrappen.

1.4 VERPLICHTINGEN UIT DE CPR

De CPR is van toepassing op voor de bouw bestemde producten die blijvend deel uitmaken van bouwwerken en waaraan eisen worden gesteld krachtens Europese regelgeving. Het betreffen bouwproducten waarvoor geharmoniseerde technische specificaties (h'EN's of ETA's) beschikbaar zijn.

N.B. een h'EN wordt officieel van toepassing verklaard als deze is gepubliceerd in de "Europese Staatscourant". Vanaf dat moment kunnen fabrikanten hun bouwproducten voorzien van de CE-markering. Voor het wegwerken van voorraden en het bieden van voldoende tijd aan fabrikanten om hun productieproces op de CE-markering in te richten is bij iedere gepubliceerde h'EN een overgangstermijn gegeven van één of enkele jaren. Na afloop van deze termijn dienen fabrikanten hun bouwproduct verplicht van de CE-markering te voorzien. Met de komst van de CPR is er geen plicht meer voor de landen binnen de EER om de Europees geharmoniseerde normen of Europese beoordelingsdocumenten te publiceren .

1.5 INVOERING VAN DE CPR IN EUROPA

De CPR is per 1 juli 2013 in zijn geheel werking getreden en vervangt daarmee de CPD die sinds 1988 van kracht was. Voornoemde betekent niet dat de Europees geharmoniseerde normen die onder de CPD zijn uitgebracht opnieuw naar [CEN](#) zouden moeten voor revisie. Alle gepubliceerde h'EN's blijven van kracht. Wel wordt door CEN gewerkt aan verbetering van de normen in verband met de prestatieverklaring. Sinds 2000 is er een onafgebroken stroom van Europese geharmoniseerde normen gereed gekomen. Inmiddels zijn er 608 geharmoniseerde productnormen en ca. 2000 Europese testnormen voor de CE-markering. Dit impliceert dat al heel veel bouwproducten moeten zijn voorzien van CE-markering. Bij de grote bedrijven is dit veelal al geregeld, maar de kleine(re) bedrijven blijven achter. De oorzaak hiervan is onbekendheid. Echter mogelijke oorzaken zijn marktacceptatie, de kosten die ermee gemoeid gaan vanwege het testen van de bouwproducten en de eventuele procedures met betrekking tot het conformiteitsniveau.

1.6 MICRO-ENTERPRISES

Speciaal voor het midden- en kleinbedrijf (Micro-Enterprises) biedt de CPR (artikel 37 van de CPR) faciliteiten om eenvoudiger en goedkoper te komen tot CE-markering. Om als onderneming in aanmerking te komen voor de vereenvoudigde procedures voor de prestatiebeoordeling moet de onderneming onder andere aantonen dat deze als micro-onderneming kan worden beschouwd. Hiervan is sprake wanneer er minder dan 10 personen werkzaam zijn bij de onderneming én de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal niet meer bedraagt dan 2 miljoen euro.

Wanneer een bouwproduct dat door een micro-onderneming is gemaakt, onder een geharmoniseerde norm valt, kan de bepaling van het producttype op basis van een typeonderzoek vervangen worden door methoden die verschillen van de methoden in de toepasselijke geharmoniseerde norm. Indien op bouwproducten systeem 3 (zie bijlage V van de CPR en de verkorte weergave daarvan in [hoofdstuk 2.2 "Totstandkoming CE-markering"](#)) van toepassing is, kan het bouwproduct ook worden behandeld overeenkomstig de bepalingen die gelden voor systeem 4 (zie bijlage V van de CPR). De fabrikant dient met specifieke technische documentatie aan te tonen dat het bouwproduct voldoet aan de toepasselijke voorschriften. Daarnaast dient de fabrikant ook aan te tonen dat de toegepaste procedures gelijkwaardig zijn aan de procedures waarin de geharmoniseerde normen voorzien.

Er is ook een vereenvoudigde procedure mogelijk voor bouwproducten die niet seriematig worden geproduceerd (een specifieke bestelling). Het gaat om bouwproducten die onder een geharmoniseerde norm vallen en afzonderlijk of als maatwerk worden geproduceerd. De prestatiebeoordeling van het toepasselijke systeem (zie bijlage V van de CPR) kan worden vervangen door een specifieke technische documentatie. Uit deze documentatie moet blijken dat het bouwproduct aan de toepasselijke voorschriften voldoet en dat deze procedures gelijkwaardig zijn aan de procedures waarin de geharmoniseerde norm voorziet.

Voor een bouwproduct dat behoort tot een familie bouwproducten kan ook een vereenvoudigde procedure worden gevolgd. Vereist is dat het toepasselijke systeem voor de beoordeling en verificatie van de bestendigheid systeem 1+ of 1 (zie bijlage V van de CPR) is. Daarnaast dient de specifieke technische documentatie te worden geverifieerd door de aangemelde productcertificatie-instantie. Deze instantie is al dan niet van de overheid afhankelijk en heeft de nodige bekwaamheid en verantwoordelijkheid om volgens de vastgestelde procedure- en beheersregels een productcertificering af te wikkelen.

2. BETEKENIS VAN DE CE-MARKERING

2.1 WAT HOUDT CE-MARKERING IN?

Met de CE-markering en de daaraan gekoppelde prestatieverklaring geeft een fabrikant de prestatie van een aantal essentiële kenmerken van zijn bouwproduct weer. Welke kenmerken dat kunnen zijn, is aangegeven in de h'EN, de zogenaamde Annex ZA of in een Europees beoordelingsdocument. De testmethoden om de prestaties van de essentiële kenmerken vast te stellen zijn ook in de h'EN aangegeven. De bedoelde essentiële kenmerken hebben onder meer betrekking op sterkte, stijfheid, energiezuinigheid, brandwerendheid, gezondheid etc. (zie [hoofdstuk 1.2 "Inhoud van de CPR"](#)). Dit zijn producteigenschappen waaraan eisen worden gesteld die voortvloeien uit regelgeving oftewel de publiekrechtelijke eisen. Of CE-gemarkeerde bouwproducten met een prestatieverklaring waarin de fabrikant het beoogde gebruik met daarbij behorende productprestaties heeft aangegeven vervolgens in ons land kunnen worden toegepast in een gebouw of bouwwerk, hangt af van de vraag of met die opgegeven productprestaties kan worden voldaan aan het [Bouwbesluit 2012](#), zoals ook al aangegeven in het voorbeeld van de warmteweerstand van een uitwendige constructie (zie [hoofdstuk 1.3 "Relatie CPR - nationale regelgeving"](#)).

Vaak stellen marktpartijen, zoals consumenten en gebouwbeheerders, eisen aan bouwproducten. Voorbeelden zijn haaksheid, niet scheluw zijn, kleurecht, duurzaamheid en watervastheid van een raam of deur. Deze zogenaamde private eisen maken geen deel uit van de CE-markering. Met andere woorden aan private markteisen wordt vanuit de CPR, geen invulling gegeven. Het kan voor de fabrikant echter wel belangrijk zijn hieraan aandacht te besteden. Immers door het voldoen van zijn bouwproducten aan de markteisen wordt veelal een belangrijk deel van zijn afzet bepaald.

2.2 TOTSTANDKOMING CE-MARKERING

Het initiatief voor de CE-markering ligt bij de fabrikant. Om de CE-markering te mogen voeren, moet de fabrikant voldoen aan de eisen die voor een bepaalde bouwproductgroep in de Europese geharmoniseerde norm of Europees beoordelingsdocument zijn te vinden. De fabrikant dient allereerst te beschikken over een beschreven productiecontrolesysteem zoals vastgelegd in de norm. De fabrikant moet verder de uitrusting hebben voor de testen die de fabrikant zelf uitvoert en die de fabrikant nodig acht voor het declareren van productprestaties ten behoeve van de CE-markering. Een belangrijk onderdeel van de CE-markering is het conformiteitsniveau. In

termen van de CPR wordt dat het AVCP (Assessment and Verification of the Constancy of Performance) genoemd.

Waar gaat het om? Het niveau van AVCP hangt af van het risico dat het bouwproduct meebrengt voor de veiligheid en de gezondheid van consumenten. Als dat risico hoog is, dient de fabrikant een derde partij (Notified Body, oftewel: NoBo) in te schakelen bij de beoordeling en keuring van zijn bouwproduct voor de CE-markering. Het gaat daarbij meestal om constructieve en brandwerende eigenschappen. Als het risico gering is, heeft de fabrikant geen derde partij nodig maar kan hij zelf verklaren dat de testresultaten naar waarheid zijn uitgevoerd en opgegeven. De CPR kent vijf AVCP niveaus die reiken van volledige certificatie tot aan de fabrikant-eigenverklaring. Deze zijn vastgelegd in Bijlage V van de CPR waarvan een verkorte weergave is weergegeven op de volgende pagina.

AVCP NIVEAUS VERKORTE WEERGAVE (BIJLAGE V VAN DE CPR)

Systeem 1+ :	
Taken fabrikant:	Fabrieksproductiecontrole Testen van monsters in de fabriek
Taken NoBo:	Bepaling producttype Initiële inspectie productie installatie-/productiecontrole Permanente bewaking van het productieproces Steekproefsgewijze controle van monsters
Systeem 1	
Taken fabrikant:	Fabrieksproductiecontrole Testen van monsters in de fabriek
Taken NoBo	Bepaling producttype Initiële inspectie productie installatie-/productiecontrole Permanente bewaking van het productieproces
Systeem 2+	
Taken fabrikant:	Fabrieksproductiecontrole Testen van monsters in de fabriek Bepaling producttype
Taken NoBo:	Initiële inspectie productie installatie-/productiecontrole Permanente bewaking van het productieproces
Systeem 3	
Taken fabrikant:	Fabrieksproductiecontrole

Taken NoBo:	Typeonderzoek door testlaboratorium
Systeem 4	
Taken fabrikant:	Fabrieksproductiecontrole Bepaling producttype

De vroegere verklaring van conformiteit onder de CPD is vervangen door de prestatieverklaring onder de CPR. Indien de fabrikant gebruik maakt van een NoBo dient de fabrikant dit in de prestatieverklaring aan te geven. De fabrikant geeft daarbij het identificatienummer van de NoBo op: de verrichte taken met opgave van de bijbehorende certificaten.

2.3 WAT ZIJN DE VERPLICHTINGEN VAN MARKTDEELNEMERS ONDER DE CPR?

De CPD noemt als enige marktdeelnemer de fabrikant (en diens gemachtigde). Onder de CPR zijn de betrokken marktdeelnemers uitgebreid. De CPR onderscheidt fabrikanten, hun gemachtigde, importeurs en distributeurs. Voor al deze marktdeelnemers geldt dat zij de plicht hebben om de markttoezicht autoriteiten op de hoogte te stellen van optredende productgebreken en - zo nodig - corrigerende maatregelen nemen. Zij dienen voorts alle medewerking te verlenen bij onderzoek of vragen van het markttoezicht. Voor alle marktdeelnemers geldt daarnaast dat zij op verzoek van het markttoezicht gedurende tien jaar informatie moeten verstrekken over welke marktdeelnemer aan hen een bouwproduct heeft verstrekt en aan welke marktdeelnemer zij zelf een bouwproduct hebben verstrekt.

De CPR onderscheidt twee fases in het handelsverkeer van bouwproducten: het voor de eerste maal op de markt brengen van bouwproducten (placing on the market) en het op de markt ter beschikking stellen van bouwproducten (making available on the market). Fabrikanten brengen het bouwproduct voor de eerste maal op de markt. Fabrikanten dienen onder meer technische documentatie op te stellen als basis voor de DoP en deze tenminste 10 jaar te bewaren nadat het bouwproduct in de handel is gebracht. Ook dienen zij hun bouwproducten van de nodige veiligheidsinstructies te voorzien. Voor de traceerbaarheid van bouwproducten vermelden fabrikanten verder hun naam, handelsmerk, contactadres c.q. een typenummer of ander identificatiemiddel. Importeurs kunnen een CE-gemarkeerd bouwproduct van een fabrikant alleen op de markt brengen als deze aan alle eisen inzake de CE-markering heeft voldaan. Importeurs hebben dus een verificatieplicht en dienen verder hun naam, contactadres met geregistreerde handelsnaam of handelsmerk op of bij het bouwproduct te vermelden.

Importeurs zijn er ook voor verantwoordelijk dat de productprestaties bij transport en opslag gehandhaafd blijven. Importeurs bewaren tenminste tien jaar een kopie van de DoP.

Distributeurs stellen het bouwproduct ter beschikking op de markt. Evenals importeurs hebben zij een verificatieplicht en een zorgplicht voor wat betreft opslag en transport. Zoals hierboven reeds aangegeven wordt een importeur en/of distributeur als fabrikant beschouwd wanneer de importeur en/of distributeur een bouwproduct onder zijn naam of merknaam in de handel brengt of het bouwproduct zodanig wijzigt dat de aanvankelijke door de fabrikant opgegeven productprestaties in het gedrang komen.

2.4 BEGINSELEN CE-MARKERING

Fabrikanten van bouwproducten waarvoor een Europese geharmoniseerde norm (h'EN) van toepassing is of reeds een Europese technische beoordeling (ETA) is afgegeven, moeten hun bouwproduct(en) voorzien van de CE-markering met bijbehorende prestatieverklaring. Het model van de prestatieverklaring is gegeven in Bijlage III van de CPR. De CE-markering moet zijn aangebracht op het bouwproduct of op een etiket van het bouwproduct. Indien dit door de aard van het bouwproduct niet mogelijk of niet gerechtvaardigd is, wordt de CE-markering aangebracht op de verpakking of in begeleidende documenten (artikel 9, lid 1 van de CPR).

De algemene beginselen voor de CE-markering zijn vastgelegd in artikel 30 van Verordening (EG) 765/2008 (artikel 8, lid 1 van de CPR). Bij de CE-markering op bouwproducten is van belang dat de fabrikant tevens het referentienummer van DoP vermeldt, de daarin aangegeven prestaties met beoogd gebruik, de verwijzing naar de toegepaste geharmoniseerde technische specificatie en het identificatienummer van de NoBo.

Het is niet verplicht om testen uit te voeren voor alle producteigenschappen die onder de CE-markering vallen. Er kan NPD worden verklaard voor eigenschappen (zie [hoofdstuk 1.2 "Inhoud van de CPR"](#)). Dit is de uiteindelijke verantwoordelijkheid van de fabrikant. Echter, daar waar regelgeving direct of indirect eisen stelt aan een producteigenschap moet die eigenschap wel getalsmatig bekend zijn.

Het declareren van hogere waarden dan het bouwproduct in werkelijkheid bezit valt onder het plegen van een economisch delict. Onterecht geclaimde productprestaties kunnen immers een groot gevaar opleveren voor de veiligheid van bouwwerken.

2.5 CONTROLE EN SANCTIEBELEID (ILT)

De landen binnen de EER zijn verantwoordelijk voor het markttoezicht op de CE-markering. De controle op de toepassing van de CE-markering in Nederland is toegewezen aan de [Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\)](#). Controles kunnen plaatsvinden bij de productiebedrijven zelf, evenals verderop in de toeleveringsketen en op bouwplaatsen. Het gaat daarbij om de verplichtingen van de fabrikant, waar de fabrikant aan dient te voldoen, alvorens het bouwproduct op de markt wordt gebracht. Het sanctiebeleid kan - afhankelijk van de ernst van het delict - variëren van het uit de handel nemen van een CE-gemarkeerd bouwproduct, het verwijderen van een onterechte CE-markering tot aan het opleggen van boetes aan de overtreders. Overtredingen door fabrikanten zijn onder meer het onterecht voeren van de CE-markering op een bouwproduct en/of het (opzettelijk) declareren van onjuiste waarden.

Op de website van de [Inspectie Leefomgeving en Transport \(ILT\)](#) onder de tab "Onderwerpen", "Labels en markeringen", "CE-markering Bouwproducten", is informatie te vinden inzake de handhaving en wat wel en niet is toegestaan.

3. VERSCHIL TUSSEN CE-MARKERING EN PRIVATE CERTIFICERING

3.1 CERTIFICERING VAN BOUWPRODUCTEN

Fabrikanten willen graag aan de markt laten zien dat ze aan de wettelijke eisen voldoen en dat ze zelfs meer te bieden te hebben. Dit kan door middel van vrijwillige certificering. Certificering betekent dat door een onafhankelijk instituut, de certificeringsinstelling, wordt getest en gecontroleerd of het te certificeren bouwproduct voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Vervolgens vinden door de certificeringsinstelling jaarlijks controles plaats op de productie en het bouwproduct ten behoeve van de permanente kwaliteitsbewaking. Daarnaast moet de fabrikant beschikken over een goed functionerend "Intern Kwaliteitsbewakingssysteem" (IKB). Procescertificatie geschiedt op dezelfde wijze.

Private markeisen aan een bouwproduct worden in Nederland doorgaans beschreven in een beoordelingsrichtlijn (BRL). Een BRL is de technische grondslag voor een privaat keurmerk. In de BRL wordt ook aangegeven hoe kan worden vastgesteld of aan die markeisen wordt voldaan. Veelal is dat aan de hand van (NEN-)EN normen (Europees) en NEN-normen, maar ook andere (normatieve) documenten worden genoemd. De essentiële kenmerken van bouwproducten en bijbehorende testmethoden van geharmoniseerde productnormen zijn het domein van de CE-markering. In een BRL kan hier - zo nodig - alleen maar naar worden verwezen. In de BRL staat ook aangegeven wat het IKB moet inhouden. Daarnaast is beschreven welke controles dienen te worden uitgevoerd en hoeveel, ten behoeve van de permanente kwaliteitsbewaking. Aan welke kwaliteitseisen de medewerkers van de certificeringsinstelling moeten voldoen om die controles uit te kunnen voeren, wordt ook beschreven. Als een bedrijf aan alle voorwaarden voldoet, wordt een certificaat oftewel een kwaliteitsverklaring (KV) uitgereikt. Het model van de KV staat in de BRL.

Certificeringsinstellingen dienen over voldoende kennis te beschikken alvorens zij bedrijven kunnen certificeren. Hier ziet de [Raad voor Accreditatie \(RvA\)](#) op toe. Indien alles in orde wordt bevonden dan worden certificeringsinstellingen geaccrediteerd. Accreditatie is een voorwaarde voor certificatie. De [RvA](#) voert systematische controles uit ten behoeve van de permanente kwaliteitsbewaking van de certificeringsinstellingen zoals beschreven in de Europese geharmoniseerde normen voor certificatie.

3.2 AANWEZIGE CERTIFICERING IN DE BOUW

Er zijn in de bouw verschillende vormen van certificering. Er zijn ook diverse keurmerken voor certificatie. Er is een productcertificaat, het attest, het attest met productcertificaat en het procescertificaat. Daarnaast bestaan er nog diverse certificeringen voor managementsystemen.

Een productcertificaat is een verklaring dat een bouwproduct voldoet aan bepaalde technische specificaties. Deze worden overeenkomstig de door het certificaat gehanteerde interne kwaliteitsborging van het productieproces vastgesteld. Een attest verklaart dat een bouwproduct geschikt is om te voldoen aan bepaalde bouwtechnische eisen, mits het op de in het attest voorgeschreven wijze wordt vervaardigd en toegepast. Het kan daarbij gaan om één enkelvoudig bouwproduct, maar ook om een samengesteld bouwproduct zoals een complete gevel, een bouwsysteem of zelfs een compleet gebouw, zoals bijvoorbeeld een cataloguswoning.

Het attest met productcertificaat is een combinatie van hetgeen hiervoor is beschreven. Het procescertificaat verklaart dat zekere werkzaamheden voldoen aan bepaalde bouwtechnische eisen. Deze werkzaamheden worden overeenkomstig het in dit procescertificaat beschreven proces verricht. Een voorbeeld daarvan is een procescertificaat voor dakdekkers waarin wordt verklaard dat houders van dit certificaat de werkzaamheden hebben verricht overeenkomstig het procescertificaat waardoor aannemelijk is dat deze certificaathouders waterdichte daken kunnen opleveren.

Het meest bekende private keurmerk in de Nederlandse bouw is [KOMO](#). Het grootste deel van de bouwproducten is hiermee gecertificeerd. Het is een privaat collectief merk, dat wil zeggen dat geaccrediteerde certificeringsinstellingen het mogen gebruiken, mits ze over een licentieovereenkomst beschikken met [Stichting KOMO](#), eigenaar van het merk. Op het gebied van water- en gasleidingen is [Kiwa](#) bekend en voor elektra is dat [DNV KEMA](#). Beide zijn individuele private merken.

Naast certificatie kent de bouw ook veel erkenningsregelingen, veelal in gebruik door branches. In deze regelingen zijn voorwaarden vastgelegd waaraan bedrijven moeten voldoen. Hierop bestaat geen permanent toezicht door onafhankelijke geaccrediteerde certificeringsinstellingen.

3.3 CERTIFICERING IN RELATIE TOT DE NEDERLANDSE REGELGEVING

Kwaliteitsverklaringen kunnen worden uitgegeven onder het stelsel van erkende kwaliteitsverklaringen. Deze verklaringen zijn afgegeven door geaccrediteerde

certificatie-instellingen die aansluiten op het [Bouwbesluit 2012](#) en niet strijdig zijn met Europese regelgeving. Deze kwaliteitsverklaringen zijn het bewijs dat aan bepaalde eisen van het [Bouwbesluit 2012](#) is voldaan in het kader van de omgevingsvergunning.

Waar het de testmethoden van de essentiële kenmerken betreft wordt dit bewijs automatisch geleverd door de CE-markering, een en ander zoals beschreven in [artikel 1.7 derde lid van het Bouwbesluit 2012](#). Bouw- en woningtoezichten mogen bouwproducten daarop niet controleren. Dat geldt – wat betreft de niet geharmoniseerde kenmerken – ook voor kwaliteitsverklaringen die worden afgegeven onder het erkende stelsel.

LET WEL: bij kwaliteitsverklaringen die worden afgegeven onder het erkende stelsel gaat het om vrijwillige private certificering, waarvoor de overheid stimulerende mogelijkheden biedt in de regelgeving om deze toe te passen voor bouwproducten en processen voor het bereiken van een hoge kwaliteit van bouwwerken, maar tevens om de Bouw- en woningtoezichten te ontlasten in hun taken.

4. BETEKENIS VAN CE-MARKERING VOOR DE BOUWPARTNERS

4.1 FABRIKANTEN, GEMACHTIGDE, IMPORTEURS EN DISTRIBUTEURS

Voor de bouw bestemde bouwproducten moeten verplicht zijn voorzien van CE-markering, voor zover zij onder een geharmoniseerde Europese productnorm vallen of wanneer reeds een Europese technische beoordeling (ETA) voor één of meerdere bouwproduct(en) is afgegeven. De regels met betrekking tot de marktdeelnemers worden in deze paragraaf uiteengezet. De fabrikant is verantwoordelijk en aansprakelijk voor het al dan niet voorzien van bouwproducten van een CE-markering. Bouwproducten moeten worden getest volgens de daarvoor beschreven methoden. De resultaten van die testen worden vermeld in de CE-markering die op het bouwproduct moeten zijn aangebracht.

Daarnaast maakt het [Besluit Bodemkwaliteit](#) nog geen onderdeel uit van de CE-markering. In de CE-markering zijn ook geen private eisen van bouwproducten opgenomen. De fabrikant kan om die reden kiezen voor certificering, voor zover deze certificering niet in strijd is met de eisen van CE-markering (zie [hoofdstuk 3.2 "Aanwezige certificering in de bouw"](#)).

4.2 VERPLICHTINGEN VAN DE MARKTDEELNEMERS

Marktdeelnemers zijn verplicht informatie te verstrekken aan markttoezicht autoriteiten over wie hen het bouwproduct heeft geleverd en aan wie zij het bouwproduct hebben verstrekt (artikel 11, lid 2 van de CPR).

4.2.1 AANBRENGEN CE-MARKERING, DOP/DOCUMENTATIE

De fabrikant dient de CE-markering aan te brengen op het bouwproduct indien er een geharmoniseerde norm van toepassing is op het bouwproduct of wanneer voor het bouwproduct reeds een Europese technische beoordeling (ETA) is afgegeven, zoals hierboven beschreven. De uitzonderingen met betrekking tot de DoP zijn beschreven in artikel 5 van de CPR. Op het bouwproduct of het etiket daarvan dient de fabrikant een type-, partij- of serienummer of een ander identificatiemiddel aan te brengen. De fabrikant en importeur vermelden ook hun naam, geregistreerde handelsnaam of handelsmerk en contactadres.

Indien dat niet mogelijk is dient dit te gebeuren op de verpakking of op de bijgevoegde documenten. De distributeur zorgt ervoor dat de fabrikant en importeur hieraan voldoen. De fabrikant stelt een DoP op overeenkomstig artikel 4 en 6 van de CPR en stuurt deze

DoP (op papier of in elektronische vorm) mee bij de levering van het bouwproduct waarop de CE-markering is aangebracht overeenkomstig artikel 8 en 9 van de CPR. Ook hier ziet de distributeur op naleving van de voorschriften.

De eisen die gesteld worden aan een model prestatieverklaring staan beschreven in bijlage III van de CPR. De technische documenten die de fabrikant opstelt gelden als basis voor de prestatieverklaring. Daarin worden alle toepasselijke elementen met betrekking tot het vereiste beoordelingssysteem en verificatie van de prestatiebestendigheid omschreven. De prestatieverklaring en technische documenten worden voor ten minste 10 jaar bewaard door de fabrikant en importeur. De importeur houdt een kopie van de prestatieverklaring ter beschikking van de markttoezicht autoriteiten en zorgt ervoor dat de technische documentatie op verzoek van de autoriteiten wordt verstrekt.

Overeenkomstig artikel 60 van de CPR kan de Europese Commissie, waar passend, bij gedelegeerde handelingen voor elke "familie" van bouwproducten, deze periode van 10 jaar wijzigen op grond van de verwachte levensduur of het aandeel van het bouwproduct in bouwwerken. Om te kunnen garanderen dat bij serieproductie de prestatie van de bouwproducten hetzelfde blijft dient de fabrikant procedures op te zetten. Met veranderingen in het producttype en in de geharmoniseerde technische specificaties wordt op passende wijze rekening gehouden.

4.2.2 INSTRUCTIES/INFORMATIE VEILIGHEID EN NON-CONFORMITEIT

De fabrikant en importeur nemen steekproeven van de in de handel gebrachte bouwproducten. De klachten over de prestatie van het bouwproduct dienen de fabrikant en de importeur in behandeling te nemen en daarvan een register bij te houden. Dit geldt ook voor non-conforme en teruggeroepen bouwproducten. De distributeur dient door de fabrikant en importeur op de hoogte te worden gesteld van het uitgevoerde toezicht. Wanneer er gevaarlijke stoffen in het bouwproduct aanwezig zijn dient de fabrikant daarover informatie aan te leveren. Indien van toepassing zorgen de fabrikant, importeur en distributeur dat het bouwproduct wordt vergezeld van instructies en informatie met betrekking tot veiligheid. Dit dient te worden geschreven in een taal, zoals bepaald door het betrokken land binnen de EER, die de gebruikers gemakkelijk kunnen begrijpen. De fabrikant, importeur en distributeur nemen onmiddellijk de nodige maatregelen wanneer zij van mening zijn of redenen hebben om aan te nemen dat een door de hen in de handel gebracht bouwproduct niet in overeenstemming is met de DoP of niet voldoet aan andere toepasselijke voorschriften van CPR.

De fabrikant, importeur en distributeur kunnen het bouwproduct dan in overeenstemming brengen met de DoP c.q. andere voorschriften of, indien nodig, uit de handel nemen of terugroepen.

Bovendien wordt de bevoegde nationale autoriteit van het land binnen de EER waar zij het bouwproduct op de markt hebben aangeboden onmiddellijk op de hoogte gesteld, wanneer blijkt dat het bouwproduct enig risico vertoont. Daarbij beschrijft de fabrikant, importeur en distributeur in het bijzonder de non-conformiteit en alle genomen corrigerende maatregelen.

De fabrikant, importeur en distributeur dienen de bevoegde nationale autoriteit op verzoek te voorzien van alle informatie en documentatie, zodat wordt aangetoond dat het bouwproduct conform de DoP en andere toepasselijke voorschriften van de CPR is. Ook hiervoor geldt dat de informatie en documentatie dient te zijn geschreven in een taal die de autoriteiten gemakkelijk kunnen begrijpen. De fabrikant, importeur en distributeur verlenen tevens medewerking aan alle genomen maatregelen ter uitschakeling van de risico's van de door hen in de handel gebrachte bouwproducten.

4.2.3 CONTROLE IMPORTEUR

De importeur beoordeelt bouwproducten op geldende voorschriften van de CPR wanneer de importeur die bouwproducten in de handel wil brengen. Als blijkt dat de bouwproducten niet voldoen aan de voorschriften mag de importeur deze niet in de handel brengen. Vervolgens controleert de importeur of de noodzakelijke testen en productbeoordelingen hebben plaatsgevonden en of de technische documenten voorhanden zijn voor het opstellen van de DoP. Voordat het bouwproduct in de handel wordt gebracht controleert de importeur of de verplichte CE-markering is aangebracht. Wanneer het bouwproduct niet conform de DoP presteert mogen de importeur en distributeur het bouwproduct niet in de handel brengen, zolang het niet in overeenstemming is met de bijgevoegde prestatieverklaring of aan andere toepasselijke voorschriften van de CPR voldoet of zolang de DoP niet is gecorrigeerd.

Daarnaast zijn de importeur en distributeur verplicht de fabrikant en de markttoezicht autoriteiten ([ILT](#)) op de hoogte te stellen van gevallen waar sprake is van een bouwproduct dat niet presteert zoals wordt verklaard in de voor hen beschikbare prestatieverklaring en indien het bouwproduct enig risico vertoont. De importeur en distributeur zorgen ervoor dat de opslag- en vervoersomstandigheden de conformiteit met de DoP en met andere toepasselijke voorschriften van deze CPR niet in het gedrang brengt, gedurende de periode dat een bouwproduct onder hun verantwoordelijkheid valt. Een importeur of distributeur wordt als fabrikant beschouwd wanneer de importeur of

distributeur een bouwproduct onder de naam of merknaam van de importeur of distributeur in de handel brengt of een in de handel gebracht bouwproduct zodanig wijzigt dat de conformiteit met de DoP in het gedrang kan komen.

4.2.4 GEMACHTIGDE

De fabrikant kan door middel van een schriftelijk mandaat een gemachtigde aanstellen. De opstelling van technische documentatie maakt geen deel uit van het mandaat van de gemachtigde. De gemachtigde voert de taken uit die gespecificeerd zijn in het mandaat. De volgende taken mag de gemachtigde ten minste op basis van het mandaat verrichten:

- Gedurende 10 jaar (artikel 11, lid 2 van de CPR) de DoP ter beschikking houden van de nationale toezichtautoriteiten;
- Alle benodigde informatie en documentatie verstrekken op een met redenen omkleed verzoek van een bevoegde nationale autoriteit. Dit om aan te tonen dat het bouwproduct conform de DoP is en aan andere toepasselijke voorschriften van de CPR voldoet;
- Op verzoek van de bevoegde nationale instanties medewerking verlenen aan een eventueel genomen maatregel ter uitschakeling van risico's van bouwproducten die onder het mandaat van de gemachtigde vallen.

4.3 ADVISEURS

Ook voor adviseurs speelt de CE-markering een rol. In de eerste plaats betreft dat de technische specificatie van bouwproducten. Voor zover het om prestaties gaat van de essentiële kenmerken kan niet naar een privaat keurmerk worden verwezen. Private keurmerken kunnen hier immers op grond van artikel 8, derde lid van de CPR geen uitspraak over doen. Op dit laatste wordt nader ingegaan in [hoofdstuk 4.6 "Opdrachtgevers"](#). In resultaatsbeschrijvingen dienen adviseurs gebruik te maken van de technische gemeenschappelijke taal die in geharmoniseerde normen en andere technische specificaties wordt gebruikt voor de omschrijving van de prestatie van bouwproducten.

Indien in bestekken of andere vormen van technische beschrijvingen bouwproducten worden voorgeschreven, is het van belang te weten of dergelijke bouwproducten moeten zijn voorzien van CE-markering. Immers als dit het geval is mogen bouwproducten die niet zijn voorzien van CE-markering, niet in de handel worden gebracht en derhalve ook niet worden verwerkt in een bouwwerk. Dat is een verantwoordelijkheid van de fabrikant,

importeur en distributeur. Voor een adviseur is van belang dat wordt aangegeven welke prestaties van essentiële kenmerken worden verlangd.

Adviseurs doen er goed aan om zich ervan te vergewissen of voor bouwproducten die zij voorschrijven de CE-markering van toepassing is. Informatie hierover is te vinden op de website van de Rijksoverheid (www.Rijksoverheid.nl).

Tevens is het van belang na te gaan welke productprestaties door de fabrikant gedeclareerd moeten zijn om - wat betreft het beoogde gebruik van het bouwproduct - aan te sluiten op het [Bouwbesluit 2012](#). Welke Europese brandklasse moet een bouwproduct bijvoorbeeld hebben om te kunnen worden toegepast in een beschermde vluchtroute? Ook het voldoen aan de private markteisen is een belangrijk punt bij het kiezen van bouwproducten. Indien van toepassing dient ook te worden nagegaan of er wordt voldaan aan het [Besluit Bodemkwaliteit](#).

4.4 AANNEMERS

Voor aannemers (afnemer/gebruiker) geldt hetzelfde als in voorgaande paragraaf is beschreven. De CE-markering is belangrijk voor de aannemer in het kader van marktwerking bij het aanbieden van gelijkwaardige bouwproducten.

LET WEL: een aannemer wordt aangemerkt als fabrikant wanneer hij een CE-gemarkeerd bouwproduct of een kit onder zijn firmanaam op de markt brengt of dat bouwproduct of kit op de markt brengt met zodanige wijzigingen dat de productprestaties van de oorspronkelijke fabrikant niet meer geborgd kunnen worden.

4.5 CONTROLE EN SANCTIEBELEID (ILT)

Controle op de CE-markering is uitsluitend een taak en bevoegdheid van de [ILT](#). Bevoegdheden die onder meer aan de toezichthouder toekomen staan beschreven in de [artikelen 5:15 tot en met 5:19 van de Algemene wet bestuursrecht](#).

De ILT kan zowel bestuursrechtelijke als strafrechtelijke handhavingsmiddelen inzetten. In het kader van bestuursrechtelijke handhaving is de ILT bevoegd om over te gaan tot het opleggen van een last onder bestuursdwang. Dit betekent dat de ILT zelf maatregelen kan nemen waardoor verdere risico's worden voorkomen dan wel beperkt dan wel ongedaan worden gemaakt. Daarnaast kan de ILT overgaan tot het opleggen van een last onder dwangsom. Hiermee dient een bepaalde handeling al dan niet te worden verricht met in het vooruitzicht een dwangsom voor iedere keer dat er een overtreding plaatsvindt.

De ILT kan ook strafrechtelijk optreden/handhaven als er sprake is van een overtreding met betrekking tot CE-markering. Overtredingen worden aangemerkt als een economisch delict ([artikel 120, lid 2 van de Woningwet](#) juncto [artikel 1a onder 2 Wet op de economische delicten](#)). De ILT kan de fabrikant de opdracht geven om al dan niet bepaalde handelingen te verrichten. Voorbeelden hiervan zijn dat de fabrikant zich dient te onthouden van bepaalde handelingen met bouwproducten of dat de fabrikant zaken dient op te slaan en te bewaren voor zover die voorwerpen vatbaar zijn voor beslag. Daarnaast kan er ook sprake zijn van [valsheid in geschrifte aldus artikel 225 Wetboek van Strafrecht](#). Hiervan is sprake wanneer valselijk CE-verklaringen worden opgemaakt. De [Inlichtingen- en Opsporingsdienst \(IOD\)](#) van de ILT kan bij de zaak worden betrokken indien er sprake is van fraude of oplichting.

4.6 OPDRACHTGEVERS

Voor opdrachtgevers moet onderscheid worden gemaakt tussen private en publieke partijen. Private en publieke opdrachtgevers mogen eisen stellen die uitgaan boven het [Bouwbesluit 2012](#) en andere wet- en regelgeving. Tevens bestaat voor de private opdrachtgevers ook de vrijheid om voor te schrijven wat wordt gewenst, *mits dit voldoet aan de geldende wet- en regelgeving*.

Publieke opdrachtgevers of particuliere instellingen die als overheidsbedrijf of op grond van een monopoliepositie of overheidsmandaat als overheidsorgaan optreden kunnen zoals gebruikelijk hun technische eisen stellen aan bouwproducten of diensten. In beginsel mogen echter geen "discriminerende" bepalingen in bestekken of andere vormen van technische beschrijvingen worden opgenomen, bijvoorbeeld een unieke verwijzing naar private keurmerken voor bouwproducten en/of diensten.

Een afnemer (opdrachtgever/aannemer) van een bouwproduct dient te accepteren dat de CE-markering het enige merkteken is, dat verklaart dat het betreffende bouwproduct in overeenstemming is met de aangegeven prestaties met betrekking tot de essentiële kenmerken die onder de geharmoniseerde Europese norm of Europese technische beoordeling vallen.

De afnemer (opdrachtgever/aannemer) kan in principe geen aanvullende eisen stellen aan het bouwproduct voor wat betreft de eigenschappen van het bouwproduct die worden aangemerkt als essentiële kenmerken. De afnemer (opdrachtgever/aannemer) in de publieke sector of voor hen werkzame aannemers/adviseurs kunnen een aanbidding waarin bouwproducten worden gebruikt, voorzien van een CE-markering die voldoen aan

de gevraagde prestaties, niet weigeren. De fabrikant mag niet worden verplicht tot levering van deze bouwproducten onder een privaat keurmerk. Een privaat keurmerk mag namelijk alleen nog iets zeggen over eigenschappen die in de CE-markering niet geregeld zijn.

5. AANSPRAKELIJKHEID

Bij de CE-markering van bouwproducten ligt de verantwoordelijkheid voor het aanbrengen van de CE-markering, het doen van de testen etc. volledig bij de fabrikant zoals al genoemd in [hoofdstuk 1.4 "Verplichtingen uit de CPR"](#). De aansprakelijkheid voor het bouwproduct en eventuele gevolgschades liggen ook bij de fabrikant. Andere partijen dan de marktdeelnemers kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor de testmethoden en declared values onder de CE-markering, zoals aangegeven door de fabrikant op de CE-markering. Wel kan er sprake zijn van een afgeleide aansprakelijkheid zoals de onjuiste verwerking van een bouwproduct in een bouwwerk of een onjuiste specificatie van de bouwproducteisen onder CE-markering in een overeenkomst tot aanneming van werk, één en ander in relatie tot de gestelde eisen aan een bouwwerk.

Bij certificering is dit feitelijk niet anders. Ondanks dat een derde onafhankelijke partij invulling geeft aan de kwaliteitsbewaking blijft de verantwoordelijkheid voor het bouwproduct en/of proces liggen bij de fabrikant.

6. OVERIGE BOUWGERELATEERDE RICHTLIJNEN/VERORDENINGEN

Er zijn ook andere Europese richtlijnen en verordeningen, dan de Richtlijn bouwproducten (CPD) en de Europese Verordening bouwproducten (CPR), die van invloed zijn op de bouwsector. Het gaat om de volgende richtlijnen:

Richtlijn Energieprestatie van gebouwen (EBDP)

Deze richtlijn gaat over energiebesparing en vermindering van de CO²-uitstoot van gebouwen.

Richtlijn Tunnelveiligheid

Deze richtlijn is opgesteld voor de veiligheid van tunnels in het Europese wegennet.

Richtlijn Liften

Deze richtlijn geldt voor vast opgestelde liften in gebouwen en bouwwerken die zijn bedoeld voor transport van personen en (alleen bepaalde type liften) van goederen.

Machinerichtlijn

Deze richtlijn stelt eisen aan het gezond en veilig gebruik van machines, maar ook aan bijzondere gereedschappen die vallen onder deze richtlijn.

Dienstenrichtlijn

Deze richtlijn gaat over het realiseren van een interne dienstenmarkt in Europa en geldt voor bijna alle dienstverleners in diverse marktsectoren, waaronder de bouw.

Richtlijn Meetinstrumenten

Deze richtlijn heeft betrekking op apparaten en systemen met een meetfunctie. De apparaten en systemen zijn genoemd in bijlagen. Het gaat om de volgende apparaten en systemen: watermeters (MI-001), gasmeters en volumeherleidingsinstrumenten (MI-002), wattuurmeters (MI-003), warmteverbuiksmeters (MI-004), meetsystemen voor continue en dynamische meting van hoeveelheden andere vloeistoffen dan water (MI-005), automatische weeginstrumenten (MI-006), taxameter (MI-007), stoffelijke maten (MI-008), dimensionale meetinstrumenten (MI-009) en uitlaatgassen (MI-010). De lidstaten bepalen voor welke meettaken op hun grondgebied een wettelijk gecontroleerd meetmiddel vereist is.

Richtlijn Elektromagnetische compatibiliteit (EMC)

Deze richtlijn is van toepassing op uitrustingen (apparaten en vaste installaties) die elektromagnetische storingen kunnen veroorzaken of waarvan de werking door dergelijke

storingen kan worden aangetast. Hierbij gaat het om alle elektrische en/of elektronische apparaten, ook uitrusting en installaties die elektrische en/of elektronische elementen bevatten.

Richtlijn Apparatuur voor explosiegevaarlijke omgevingen (ATEX)

Deze richtlijn heeft betrekking op essentiële veiligheids- en gezondheidseisen en conformiteitsbeoordelingsprocedures waaraan apparaten en beveiligingssysteem moeten voldoen als ze bestemd zijn voor gebruik in explosieve omgevingen.

Richtlijn Radio- en telecommunicatie-eindapparatuur (R&TTE)

Deze richtlijn heeft betrekking op alle apparatuur die als radioapparatuur of telecommunicatie-eindapparatuur of als beide functioneert.

Richtlijn Beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen

Richtlijn 2002/95/EG (RoHS) wordt ingetrokken met ingang van 3 januari 2013. Daarna geldt de richtlijn 2011/65/EU. Deze richtlijn breidt het verbod op zware metalen en andere gevaarlijke chemische stoffen in elektrische en elektronische apparatuur uit. Elektronische producten als thermostaten, medische toestellen en controlepanelen worden veiliger. Ook wordt voorkomen dat gevaarlijke stoffen in het milieu vrijkomen.

7. DE ROL VAN STABU

In aanvulling op de in het voorwoord/inleiding verstrekte informatie hoe STABU anticipeert op de CPR, volgt in dit hoofdstuk een nadere uiteenzetting.

STABU zal alle bouwstofspecificaties omzetten naar bouwproductspecificaties. STABU zal de voornoemde specificaties betreffende **CE gerelateerde bouwproducten** in de STABU-systematiek controleren en - waar nodig - aanpassen op de in de h'EN vastgestelde essentiële kenmerken.

Deze bouwproductspecificaties zullen worden uitgebreid met de mogelijkheid om "private" (dus niet door CE afgedekte) eisen aan bouwproducten te kunnen vastleggen zoals kleur, vorm, afmetingen e.d. Alle bestaande bouwstofspecificaties in de STABU-systematiek die gebaseerd zijn op Beoordelingsrichtlijnen ("private markteisen") worden aangepast op basis van het beleid van de Europese Unie de verwijzing van private keurmerken conflicterend met de CPR worden verwijderd..

Alle bestaande Fabrikantgebonden productspecificaties (FPS-en) in de STABU-systematiek (ruim 700 fabrikanten met ruim 500.000 bouwproducten) zullen aangepast worden aan de nieuwe structuur. STABU zal, op verzoek van de fabrikant de relevante documenten die bij de CE-specificatie horen, zoals de DoP (Declaration of Performance) en/of MSDS (Material Safety Datasheet) in haar systematiek opnemen, zodat betrokken partijen deze informatie (online) kunnen raadplegen.

STABU zal, desgewenst, fabrikanten ondersteunen bij het voornoemde proces middels voorlichting en zo nodig op afspraak. STABU neemt eveneens deel aan het Communicatieforum CE-markering in de bouw.

DISCLAIMER

Aan de samenstelling en inhoud van deze publicatie is de uiterste zorg besteed. STABU aanvaardt echter geen enkele aansprakelijkheid voor de juistheid en volledigheid hiervan, dan wel de directe of indirecte gevolgen van handelen of nalaten op basis hiervan.

In geen enkel geval kunnen rechten van welke aard dan ook worden ontleend aan de inhoud van deze publicatie. STABU behoudt zich het recht voor om de informatie in deze publicatie te allen tijde te verbeteren en/of anderszins te wijzigen en/of in een nieuwe vorm dan wel versie te distribueren.

Stichting STABU sluit, mede ten behoeve van al degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, iedere aansprakelijkheid uit voor (gevolg)schade(n) die voortvloeien uit het gebruik van deze publicatie.